

§ 30 Ekonomiskt stöd till arbetsmarknadsinsatser för ungdomar

LARS-IVAR ERICSON:

Ordförande, ledamöter och åhörare! Ett sommarjobb ger mycket mer än bara fickpengar. Det ger mening, sammanhang och möjlighet att skapa kontakter, kontakter som kan vara värdefulla för ett fortsatt arbete efter avslutade studier. Det finns undersökningar som visar att 35 procent av unga människor som har haft sommar- eller extrajobb också har fått möjlighet att jobba vidare just på den arbetsplatsen efter avslutade studier. Vi vet att sommarjobb som kyrkogårdsarbetare ute i våra församlingar inte så sällan lett till fast anställning. Vi vet också att ungdomar som har fått vara med på vägkyrkor och sommarkyrkor kan ha fått inspiration att utbilda sig inom kyrkliga yrken.

Sommarjobbet är för många en viktig väg in på arbetsmarknaden. Jag skulle önska att även de församlingar som vill ordna sommarjobb för ungdomar men inte har de ekonomiska möjligheterna att göra detta skulle få en möjlighet att genomföra sina planer. Det är bakgrunden till min motion 2014:1. En tid efter att denna motion lämnades in kom en liknande motion från min nomineringsgruppskollega Jerker Alsterlund. Han skrev mycket bra om projektanställningar. Då tänkte jag med teveseriens ord ”så mycket bättre”. Jag har noterat att utskottet anser det vara en viktig fråga för kyrkan att se till att göra någonting för arbetslösa ungdomar, att underlätta för dem att komma in på arbetsmarknaden. Jag tycker att det är högst rimligt att kyrkomötet tar fasta på det som framförs i reservationen från Carl-Eric Gabrielsson och Gerd Gullberg Johnson. Det skulle då innebära att 100 miljoner kronor anslås från 2013 års överskott att användas via stiftens till ett riktat församlingsbidrag för att skapa ungdomsjobb.

Det kanske sitter någon här och tvivlar inför summans storlek. Är det inte mycket med 100 miljoner? Tänk då så här: varför ska vi samla i kyrkans lada när det behövs stöd till dem som ändå är en stor del av kyrkans framtid? Vi har haft flera goda år och samlat på oss medel och nu är det dags att dela med sig. Vi säger ju ofta att barnen och ungdomarna är vår framtid. Låt oss då ge kraft åt de orden.

Bifall till reservationen.

JERKER ALSTERLUND:

Ordförande, ledamöter! Det är intressant att stå här. Det är första gången för mig också. Jag lämnade in motionen 2014:21, som ni har hört, som handlar om projektarbete för unga människor. Tanken med det är vad en kyrkohistorielärare sa till mig för väldigt längesen. Han gjorde duktiga analyser på kyrkohistorien, men han avslutade varje lektion med att säga: ”De som kyrkan har brytt sig om har brytt sig om kyrkan. Och de som kyrkan inte har brytt sig om har inte brytt sig om kyrkan.” Därför är det viktigt att kyrkan ser den problematik som finns hos en växande grupp människor, de unga, inte bara de unga i kyrkan utan de unga i samhället, och visar att det är hela människan den kristna människan handlar om.

Projektarbete är inte lika bra som ett fast arbete, men det skulle stimulera och ge möjlighet för församlingar lokalt att anställa unga människor i sådant som unga människor är bra på, så att man kommer ur den här situationen som vi ser för fler och fler ungdomar, och att man utbildar sig. Men har man inte tillräckliga referenser från arbetslivet hamnar man i ett moment 22, där arbetsgivaren inte har tillräckligt med referenter att fråga hur en person är i arbetslivet.

Tänk om kyrkan skulle kunna vara en aktör och medaktör i att hjälpa människor till arbete. Kanske någon frågar vems ansvar detta egentligen är. Är det verkligen

kyrkans? Är det inte kommunen som ska ordna sådana här praktikplatser eller är inte det här något som näringslivet ska ta hand om? Ja, det kan man kanske tycka, men kyrkan blir en profetisk röst om vi också engagerar oss i frågor som är intressanta och relevanta för människor ute i samhället. Jag tror att människor skulle haka på om kyrkomötet tänkte för människor i samhället. Det skulle göra oss mer relevanta. Därför tror jag det är ett strategiskt beslut att vilja stötta unga människor för att visa vårt allvar i engagemang för unga människors framtid, att det är viktigt för kyrkan oavsett om det gynnar kyrkan. Det är vi som är intresserade av ungdomarna. Därför behöver det här förslaget heller inte spelas ut mot kanske andra förslag som att vi ska satsa på diakonala året och så. Vi behöver både människor in i kyrkan och ett jobb i kyrkan och människor som vi hjälper ut i det civila arbetslivet. Det är en luthersk tanke att kyrkan också är där, ute i samhället.

Jag tror att vi skulle bli en intressant röst i samhället och det vill vi ju också vara. Därför föreslår jag att vi biträder reservationen från Carl-Eric Gabrielsson och Gerd Gullberg Johnson att vi vågar satsa när vi har pengarna och peka på en grupp som vi värnar om, unga människor.

CARL-ERIC GABRIELSSON:

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till min och Gerds reservation i utskottet. Vi har hört båda motionärernas argumentation. Det var ju det som låg bakom den diskussion vi hade i utskottet. Utskottets överväganden speglar den diskussion som var i utskottet och där fanns en stor enighet om att detta var en viktig fråga. Det är viktigt att kyrkan engagerar sig också. Det finns naturligtvis ett lokalt engagemang här, men det är ju därför att vi är arbetsgivare under sommaren, har säsongsanställda och så vidare. Det handlar kanske till en del om personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden, men många gånger är det personer som kommer åter år efter år. Det är inte riktigt det samma som att lyfta in personer som står utanför arbetsmarknaden. Det handlar egentligen om att kunna lägga ut lite nya jobb till dem som står utanför och som då har en chans att få en erfarenhet under till exempel sex månader eller lite mer och därmed få en möjlighet att få ett steg in i samhället.

Kyrkan har den här möjligheten. Vi har kunnat konstatera att vi har haft ett väldigt bra år genom aktieökningar och liknande. Det är en rejäl summa. Vi ska vara glada för att kyrkan faktiskt har den möjligheten nu. Det är inte alltid så att man har resurser att sätta in, men inför det här kyrkomötet står vi i den situationen. Vi kan göra en insats om vi vill. Därför tycker jag och Gerd att man kan ta 100 miljoner ur överskottet, som vi nu har den stora glädjen att kunna redovisa, och använda det för att göra extrainsatser på det lokala planet. Det skulle också lyfta kyrkans anseende, om vi också konkret säger att vi är beredda att inte bara prata utan också lägger upp ett antal pengar för att verkställa en del sådana här arbetstillfällen. Det är vårt argument för tilläggsförslaget, som jag nu yrkar bifall till.

JENNY NILSSON:

Ordförande, ledamöter, biskopar och övriga närvarande! Budgetutskottet yrkar avslag på motionerna 2014:1 och 2014:21. Utskottet delar motionärernas bild om att frågan rörande ungdomars arbetslöshet och möjlighet att komma in på arbetsmarknaden är en viktig fråga. Ungdomsarbetslösheten är ett växande problem i samhället som bland annat hotar välfärden och kan medföra utanförskap. Kyrkokansliet håller på att inventera och belysa församlingarnas insatser, såväl förekomst som innehåll, målgrupper och finansiering för att kunna stötta människor i arbetslöshet genom en

enkät som skickas ut till församlingarna under hösten. Analys kommer att ske i början av 2015.

Det är ofta en naturlig del av församlingarnas diakonala verksamhet att ta emot människor som exempelvis behöver sysselsättning. I kyrkostyrelsens skrivelse Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2015–2017 framgår det att det sedan länge finns flera lokala etablerade samarbeten mellan arbetsförmedlingar och församlingar i syfte att stödja människor i arbetslöshet. I dagsläget pågår det samtal mellan Arbetsförmedlingen nationellt, Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och kyrkokansliet om samarbete i ett projekt som ska syfta till att stärka församlingarnas kompetens inom området. Syftet med projektet är att inventera och utveckla både befintliga och nya modeller för församlingarnas stöd till människor i arbetslöshet. En väsentlig del av projektet ska vara att på olika sätt kommunicera och sprida kunskap om och erfarenhet av dessa modeller. De modeller som ska utvecklas till stöd för arbetsgivaren för arbetslösa gäller dock inte specifikt arbetslösa ungdomar utan den vidare målgruppen människor i arbetslöshet.

Utskottet har även tagit del av intrycket från De Ungas Kyrkomöte, som föreslår avslag på motionen 2014:21. De Ungas Kyrkomöte trycker på vikten av att de jobb som skapas i kyrkan behöver vara givande för individen likaväl som något att skriva i ett CV, att det ska vara arbetsuppgifter som skapar en meningsfullhet, inte bara möjligheten att få vara på ett arbete utan också att växa i uppdraget man får. Utskottet anser att den nationella nivåns stöd inom detta område bör inriktas till att förse stift och församlingar med väl anpassade modeller för hur arbetet med arbetslösa ungdomar lämpligast kan bedrivas lokalt utifrån de egna förutsättningarna.

Mot bakgrund av detta föreslår utskottet avslag på motionerna 2014:1 och 2014:21.

OLLE BURELL:

Fru ordförande! Jag vill å hela den socialdemokratiska gruppens vägnar uttrycka min glädje över inriktningen i den här motionen, 2014:21, som handlar om att skapa möjligheter att se nya sätt för Svenska kyrkan att öka sin kontakt med ungdomar och göra en samhällsinsats. Den här idén ligger väl i linje med det valprogram som vi fick stöd för hos nästan 200 000 av dem som röstade i kyrkovalet. Den är så bra att vi tycker att den förtjänar att behandlas i ett större sammanhang i kyrkostyrelsen, när vi ser på budget och verksamhetsplaner för de kommande åren.

Nu är vi i ett läge där det är frestande att se överskottet som har uppkommit som en resurs som vi kan använda lite spontant, till exempel genom att bifalla den här motionen. Vi menar alltså att det inte är summan som är problemet utan snarare att det är viktigt att vi verkligen planerar detta på ett riktigt bra sätt, så att pengarna gör allra bäst nytta på lång sikt. Vi tror också att detta skulle kunna handla mycket om sommarjobb, om man breddade perspektivet lite. Här är det naturligtvis en insats för ungdomarna men också för kyrkan. Tänk vilken möjlighet för kyrkan både att få en höjning av kvaliteten, inte bara i kyrkogårdsarbetet utan kanske också i det diakonala arbetet. Det kan finnas ungdomar som kan bidra till en levande musikverksamhet. Inom alla olika delar av församlingens verksamhet finns det absolut möjlighet att skapa sommarjobb och också kanske under andra delar av året arbetstillfällen för arbetslösa. Detta är någonting som vi tror skulle vara väldigt bra, när vi nu som stor arbetsgivare i Sverige faktiskt kommer att konkurrera med andra arbetsgivare om framtidens arbetskraft. Vi kommer att ha behov av nya medarbetare inom alla

sektorer. Då kan de här insatserna i framtiden, om vi planerar dem väl, bli en väldigt fördel för oss. Många ungdomar som kanske annars inte skulle ha fått kontakt med kyrkan kommer att förstå vilken fin miljö det är att jobba i och kan välja ett yrke som kyrkomusiker, diakon, präst, församlingspedagog eller någonting annat. För de församlingar som vill finns också naturligtvis möjlighet att koppla sommarjobb till konfirmationen. Man läser på våren och kanske något på sommaren och avslutar sedan den perioden med ett par veckors sommarjobb. Det finns alltså många sätt som kanske redan nu tillämpas och som skulle kunna utvecklas.

I det här läget ber jag att få yrka bifall till utskottets hemställan.

MAGNUS EK:

Fru ordförande och ledamöter av kyrkomötet! Jag tycker det är väldigt glädjande att Olle lyfter precis det som vi verkade tappa bort lite i diskussionen: vad tjänar Svenska kyrkan på det här och på förslaget i motionerna 2014:1 och 2014:21? De vi anställer kommer också att få ut mera av detta. Man kommer på en första anställning, man kommer att få något att skriva i sitt CV och man kommer att vara inne i arbetsmarknadens system. Men det här är ju också något som Svenska kyrkan skulle kunna tjäna en hel del på, just genom att vi fyller de här anställningarna med mål och med mening.

För min del tror jag att formen som projektanställning är någonting som våra stift och våra församlingar skulle kunna fylla med mål och mening. Det är också så att vi har en ungdomsorganisation inom Svenska kyrkan som ökar i alla distrikt under innevarande år och som också skulle kunna dra nytta av sådana projektanställningar. De skulle gärna se, tror jag, att det var lite fler unga som var anställda ute i landet och som skulle kunna arbeta med dels vår vanliga verksamhet men dels kanske också i vår ungdomsverksamhet. Jag tycker inte heller att hur vi kan få in långtidsarbetslösa i Svenska kyrkans organisation, hur vi kan lyfta dem som har svårt att få arbete i övrigt, står i motsats till att vi samtidigt tar fram mer långsiktiga modeller.

Detta skulle kunna vara någonting som kommer på plats lite snabbare. Det blir en tidsbegränsad insats som finns på plats tills vi har de väl gjorda utredningarna och de väl utformade modellerna och kan börja jobba mera långsiktigt. Men varför ska vi vänta med att göra nytta och varför ska vi vänta med att lyfta upp människor och se till att de får en bra start i sina liv? Det förstår jag inte.

Därför tycker jag absolut att vi ska rösta för motionerna som ligger, 2014:1 och 2014:21. Tack så mycket.

ORDFÖRANDE KARIN PERERS:

Ditt yrkande är väl kanske tydliggjort här på en lapp, för de yrkanden jag uppfattat så här långt är bifall till den i utskottet lagda reservationen som anknyter till båda motionerna 2014:1 och 2014:21. Det går så bra att hålla tal utan att yrka. Det här är ju också ett tankeutbyte, där vi faktiskt kan växa i insikt och dra slutsatser.

LARS-IVAR ERICSON:

Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Det kan ju finnas någon här i salen som undrar vad han egentligen menar med talet att ”samla i ladorna”. Vi kan återgå till det som hände för ungefär en timma sedan, när vi fick reda på att det finns mycket pengar över från 2013. Då tänker kanske vän av ordning att det var då, men hur blir det i framtiden. Är det inte ändå så att vi måste tänka på framtiden och kanske fortsätta att samla i ladorna? Då kan det finnas anledning att citera några ord från

den tertialrapport som berättar om prognosen för helår 2014. Prognosen för helårsresultat är 381 miljoner kronor, vilket är 295 miljoner kronor högre än budget. Det prognostiserade resultatet medför att eget kapital förväntas överstiga målkapitalets övre gräns med – lyssna – 1 039 miljoner kronor vid årets utgång.

Alltså vänner, det finns pengar och det gäller att använda dem på ett vettigt sätt. Det har vi möjlighet till nu genom att hjälpa ungdomar till ett arbete och till en framtid inom kyrkan.

JERKER ALSTERLUND:

Upprinnelsen till att jag skrev motionen 2014:21 var att jag satt i ett möte med ett nätverk av chefer inom näringslivet. De sa till mig: "Ni i kyrkan är ju så duktiga på att utbilda ungdomar till ledare." Jag förstod ingenting. De målade upp det här ganska stort och professionellt. Det lät som att vi gjorde ett väldigt bra jobb i Svenska kyrkan, ända tills jag förstod var de pratade om. Jaha, ni pratar om konfirmandassistentutbildningar och utveckling för ungdomar? "Ja", sa de, "detta är ju jättebra för sådana som ska bli chefer ute i samhället längre fram, det är bra att kunna stå upp och tala inför människor." Det var där idén föddes.

Vi kanske har lite dåligt självförtroende som kyrka. Vi gör bra saker men vi kanske skulle våga professionalisera det vi ger ungdomar i utbildningar i form av bättre saker i deras CV, men också våga visa att vi vill ta ett ansvar och göra meningsfulla projekt. Det är klart att det vilar ett stort ansvar på lokal nivå, församlingar och stift, att de här projekten ska vara meningsfulla. Men finns det pengar att tillgå, tror jag också att det finns lokal kraft och initiativ att kunna börja tänka i de här banorna. Hur ska man hjälpa ungdomar med det ungdomarna är duktiga på med att hjälpa oss i kyrkan?

CARL-ERIC GABRIELSSON:

Fru ordförande! Det har i några anföranden här tagits fram goda exempel på vad man skulle kunna göra i kyrkan under den närmaste tiden. Alla instämmer egentligen i att detta är viktigt. Under en sådan här utskottsbehandling blir det ju så att man inte riktigt kan framställa förslag konkret som man kan gå till beslut på. Därför har vår reservation denna utformning som avslutning: "Kyrkostyrelsen får utfärda regler för genomförandet." Avsikten var att ta till vara de förslag som kommer in under hand. Det är inte så att vi idag på något sätt tar ställning till hur detta ska ske om vi bifaller. Det är att vi ställer resurserna till förfogande. Sedan är det kyrkostyrelsen som tar tag i det och ger det underlag som behövs för att det ska bli bra genomfört på det lokala planet.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 72.